

Izhaja vsako sredo in petek zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo leto lir 40.
Na naročila brez dopolne naročnine se ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik: Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 15

V Gorici, v sredo 23. februarja 1927.

Leto X.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo v naprej. — List izdaja konsorcij »Gor. Straže«. — Tisk Katoliške tiskarne v Gorici. Riv. Piazzetta št. 18.
Uprava in uredništvo: ulica Mameli št. 5. (prej Scuole).
Telef. int. št. 308.

Ostra in kratka povelja.

Prišlo nam je z dežele novo, prav lepo poročilo. Neki gospod podeštata je povabil k sebi župnika in mu zagrozil, da ga dà aretirati, ako bo še dalje širil »Jaselce« in knjige sv. Mohorja.

Iz usmiljenja bomo ime žalostnega junaka za zdaj zamolčali, a povedati hočemo svoje mnenje o tej nenavadni podeštatski predrznosti.

Pred vsem želimo poudariti, da je slovensko ljudstvo tako ustvarjeno, da ljubi najprej spodobno obnašanje. To je prva zahteva, katero stavi ljudstvo državnim uradnikom, da se vedejo vsaj tako dostojno, kakor je v navadi med našimi kmeti. Ukazov in groženj, ki treskajo od zgoraj navzdol, naši ljudje ne marajo slišati. Slovenski kmet se bo morda na zunaj sili vdal, a če ne bo mogel drugega, bo k vsemu, kar podeštata ukaže in odredi, držal vsaj figo v žepu. O kakem praznem sodelovanju med ljudstvom in načelnikom občine ne more več biti govora.

Ostra in kratka povelja, proti katerim je vsak ugovor nedopusten, so pri polku na mestu, brez njih ni vojaške discipline; gorje pa županu, ki misli, da bo upravljal občino na podlagi ostrih in kratkih povelj.

Načelnik občine mora poznati potrebe ljudstva, proučevati marljivo interese kraja, kar se mu bo posrečilo samo, ako je v živem stiku s prebivalstvom. Le iz svobodnih razgovorov s svobodnimi možmi se spoznajo prave želje in potrebe ljudstva. Ne ostra in kratka povelja, ampak prostost besede, razlogi in protirazlogi so vladali vedno po naših županstvih.

Gospodom, ki niso iz naših krajev, moram pojasniti, da je ljudstvo v naši pokrajini volilo skozi pol stoletja iz svoje srede le župane, katerim je zaupalo, le može, ki so mu bili po volji. Domači župan je bil nazgoraj prost, potreboval ni nobenega potrdila vlade, da je dosegel uradno oblast, temveč je stopil na čelo občine v trenutku, ko ga je ljudstvo izvolilo. Sklepi občinskega sveta so bili pravomočni brez potrdila vlade, župani so bili od državnih oblastnikov neodvisni.

Župan se je pokoril edino le zakonom in ljudstvu. Ako ga ljudstvo ni maralo, je moral iti, zadostovala mu je nezaupnica, in njegove oblasti je bilo konec.

Župan ni bil komandant polka, ampak zaupnik in prijatelj ljudstva.

V pol stoletju je prešlo to mišljenje v kri in meso prebivalstva in gospodje podeštati, naj tega nikdar ne zabijo, ako hočejo sebi dobro.

Spodobno obnašanje je torej prvo. Drugo pa je zakon. Gospodje podeštati naj zapičijo prav ostro oči v paragrafe, preden stopijo pred občinarje z ukazi. Postavam se ljudje pokorijo, naj bodo še tako trde, zakaj zakon je zakon. Nepopisno ogorčenje se pa polasti prebivalstva tedaj, kadar kdorsibodi uganja nezakonnosti. To je v ljudskem mišljenju zločin, ki ga je treba takoj kaznovati.

Ugled si bodo pridobili podeštati z delom za občino, z nesebično skrbjo za ljudske koristi, nikdar pa ne s komandiranjem in nezakonnostjo.

Kaj se godi po svetu?

Trije tedni so že skoraj potekali odkar vlada v Jugoslaviji zveza med radikalno in Slovensko ljudsko stranko. Zunanje-politični dogodki so prisilili prejšnjo radikalno-radičevsko vlado, da je odstopila. Nova vlada v Belgradu je brž ob svojem nastopu pokazala, da misli resno delati. Politični preroki so sicer metali kvarte in prerokovali, da nova vladna večina ne bo dolgo pri življenju, toda znakov slabosti še ni videti.

Položaj v strankah.

Za nas, ki opazujemo politično življenje v Jugoslaviji preko meje, je težko presoditi ali je imel prav takrat dr. Korošec, ko je dejal, da bo nediscipliniranost opozicije močnejši podpornik nove vlade.

Glavni opozicionalni stranki sta Radičeva in Davidovičevi demokrati. Med obema je pa tako nasprotje v načelih in v nastopanju, da se bi le s težka združili obe stranki v trden protivladni blok.

Demokratje so se okrepili z vstopom muslimanov v njihov klub in predstavljajo stranko, ki ni vezana le na eno pokrajino kot je na primer Radičeva. V Demokratiški zajednici pod vodstvom Ljube Davidoviča so pa tudi ljudje, ki so že v tesni zvezi nastopali z drjem Korošcem in Slovensko ljudsko stranko. Odlični vodja demokratov dr. Voja Marinković je bil zunanji minister takrat, ko je bila na vladi tudi Slovenska ljudska stranka. Ni še dolgo tega, ko je Slovenska ljudska stranka imela v Ljubljani znašni protikorupcionistični shod. Eden izmed glavnih govornikov na tem shodu je bil tudi Ljuba Davidovič, predsednik demokratske stranke.

V tem času, ko so Davidovičevci in Slovenci skupno nastopali so se stranki in njihovi voditelji spoznali in v marsičem sporazumeli. Zategadelj se skoraj z gotovostjo trdi po Belgradu, da bodo Slovenci pripravili Davidoviču pot v vlado. Iz tega se vidi, da je Demokratska zajednica le v blagohotni opoziciji.

Strogo opozicijo vodi pa Pribičević, vodja samostojnih demokratov. Zlasti v Sloveniji se samostojni demokratje pod vodstvom dr. Žerjave silovito zaganjajo v Slov. ljudsko stranko. Ta gonja pa ne izvira tolikanj iz kakšnih državno-pravnih načel, marveč je le bolj abotna dedščina starih časov, ko se je na Kranjskem za sila moderno videlo napadati duhovščino in »klerikalce«. Kljub tej hudi opoziciji proti novi vladi pa se Pribičević ne razume dobro z jedrom opozicionalnih strank, z Radičevimi slovaško stranko.

Poslanski klub HSS se je nekaj okrepil, ker so vanj vstopili črnogorski poslanci in ustanovili Narodni seljaški klub, ki šteje 53 poslancev. Toda Radič izgublja pa doma na ugledu. Treba si je zapomniti, da se stranka, ki jo bolj drži skupaj ena oseba, kakor pa globoka načela, brž zrahlja, ko volivci zapazijo, da jim vodja ni več v stanu izpolnjevati obljub. Ko je Radič na vladi so vsi navdušeni zanj, ko pa grize grenki kruh opozicije, se navdušenje zanj prične tajati. Po zadnjih poročilih iz Hrvatske je razvidno, da pridobiva pri-

staše Hrvatska pučka stranka. Pučkaši upajo, da si bodo priborili moč zlasti v Dalmaciji. To se bi zgodilo, čim bodo začeli radičevci propadati. Druge manjše politične skupine ne pridejo v opoziciji dosti v poštev.

Iščejo Pašiča.

Napovedi, da bo v radikalni stranki pokalo čim zatisne Pašič oči, so se uresničile. Tihi spor med Pašičevimi in Jovanovičevimi skupino je bruhnil v javnost. Ni več bilo starega vodje, ki bi s svojim ugledom svojo »radikalno deco« pomiril in združil. Pašiču niso še do danes našli naslednika. Ko izbruhnejo spori prav srdito na dan, takrat se pripelje v Belgrad stari Pašičev pobratim Aca Stanojević in miri na desno in levo. Posebno hude preglavice je imel te dni, ko so se Pašičevci in jovanovičevci prav hudo zgrabili. Kakor je znano se je bil drugi radikalni prvak Ljuba Jovanović sprl s Pašičem in osnoval svoj klub. Ob rojstvu nove vlade se je porodilo tudi veliko prašanje ali bodo radikali enotni. Opozicija je prepada med obema strujama prav močno izrabljala. Jovanovičev pristaš prosvetni minister Velja Vukičević je že podal ostavko. Pašičevci pa so burno ropotali proti Boži Maksimoviću, notranjemu ministru in ga skupno z opozicijo dolžili, da je on kriv, ker so bile volitve po južni Srbiji tako burne. Nevarnost, da se radikali razcepijo je bila velika. No, pa so se je radikali ognili, ko so na klubovi seji sprejeli celo Jovanovičevu skupino nazaj v stranko. S tem dogodkom se je položaj nove vlade še bolj utrdil in vse nade opozicije so splavale po vodi.

Delo nove vlade.

V vlado je Slovenska ljudska stranka poslal tri dobne zastopnike. Za poljedelskega ministra je dr. Kulovec, socialni minister je dr. Gosar in gradbeni inženir Serbec. Imena teh mož jamčijo, da bo vlada delala. Tega niso poudarjali zgolj domači listi, marveč tudi vodilni nemški dnevnik »Berliner Tageblatt«, ki hvali načela in delo Slovenske ljudske stranke ter njene ministre kot strokovnjake in može na svojih mestih.

Ena izmed velikih zaslug Slovenske ljudske stranke je ta, da so prav na današnji dan imele oblastne skupščine (nekaki deželni zbori) svoje prvo zborovanje. Slovenski ministri so posredovali pri vladi, da so skupščine tudi dobile denarja za prve potrebe. O pomenu teh skupščin za upravo posameznih dežel je »Straža« že pisala. Prav obširen je pa socialni program nove vlade. Že prvi dan vstopa v vlado so slovenski ministri dosegli, da bo odslej plačeval dohodninski davek le tisti, ki ima najmanj 7000 dinarjev letnih dohodkov. S tem je v Sloveniji kakih 7500 najrevnejših davkoplačevalcev rešenih dohodninskega davka. Gradbeni minister Serbec je zagotovil, da bo ščitil domače obrtništvo, poljedelski minister dr. Kulovec je začel brž z velikopoteznimi načrti za uravnavanje, posebno v Vojvodini, kjer so zadnje poplave prizadele državi milijonske škode. Socialni minister

dr. Gosar je pa časnikarjem obrazložil svoj delovni program. V prvi vrsti skuša zmanjšati brezposelnost. V ta namen se bodo gradila mala stanovanja za uradniške družine; brezposelni bodo s tem pri delu in kruhu; preosnoval bo delavsko zavarovanje, izboljšal zaščito delavstva, uvedel nov način za zaščito dece, posebno važno in človekoljubno nalogo si je nadel minister Gosar s tem, da hoče urediti vprašanje izseljeništv in invalidov. Minister je s svojim programom dokazal, da ima Jugoslavija socialnega ministra, ki bi si ga lahko želela marsikaka država.

Pota v svet.

Z nastopom nove vlade pa se opaža tudi nova smer v zunanji politiki Jugoslavije. Država išče novih potov v svet. Posebno pozornost je vzbudila v svetu novica, da se iščeta Jugoslavija in Nemčija. Govorilo se je že o potovanju dr. Korošca v Berlin. Nemški listi so o tem političnem potovanju prav prijazno pisali. List »Germania« je priložil odličan članek, v njem pravi med drugim:

»Dasi gotovo ne bi bilo primereno, ako bi s tem napovedanim potovanjem spajali senzacionalna pričakovanja, je na drugi strani vendar gotovo, da bi nemški narod ta stik z odličnim političnim voditeljem najpriserčneje pozdravil. Nemški narod je sedaj v združenem jugoslovanskem narodu spoznal smotrno stremeč narod, čegar delo v miroljubni izgradbi združene domovine zasluži le najpopolnejše priznanje in spoštovanje, delo, ki ga je treba tem višje ceniti, ker se je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev v petih letih stekla iz šesterih državnih uprav, tako da njeno dosedaj doseženo poenotenje na vseh popriščih javnega življenja gotovo ni bila lahka naloga. Ako se pomisli, da je Jugoslavija v zadnjih šest letih zgradila približno 700 km železnic — ne glede na obnovo po vojni težko prizadetih prog, potem podaja že ta delovni izseček gospodarsko kritičnih povojnih let dokaz, kolike množine sil so v tem narodu.«

Sporazum z Nemčijo je prvi tir, po katerem mora teči jugoslovanska zunanja politika. Drugi je prijateljstvo s Francijo, v tretji vrsti pa mora Jugoslavija skrbeti za zvezo balkanskih držav, h kateri bi pristopili tudi Češkoslovaška in Poljska. Dejstvo, da je imenovan za poslanika v Berlinu Balugdžič, daje slutiti na stike med Jugoslavijo in Rusijo. Dolga bo še pot predno bo vlada te nove politične struge izkopal, vendar je že dobro znamenje za državo in vlado, da so začeli iskati dobrih potov v zunanji politiki, ki do danes mladi jugoslovanski državi ni bila ravno preveč naklonjena.

Okno v svet.

Iz Meksike.

Preganjanje katoličanov se še ni nič omililo. Po poročilih iz Meksike je ukazal predsednik Calles prignati v glavno mesto 61 duhovnikov in jih je nagovarjal, naj se izrečejo proti papežu in ustanove narodno cerkev. Calles ni niti enega dobil! Ves razjarjen je dal vse stanovitne duhovnike vreči v vojaški zapor.

Železna velesila.

V Italijo bo baje prišel znani nemški veleindustrialec Fr. Thyssen. Menda ga je sam Mussolini povabil, da bi tudi Italija vstopila v železni in jekleni trust (zvezo istovrstnih podjetij), v katerem so že Nemci, Francozi in Belgijci.

Lok bo počil.

Napeto razmerje med Nemci in Poljaki se ni še poleglo. Pač pa se še nekam bolj ostri, ker so Nemci imeli pred nedavnim vojaške vaje tik ob poljski meji.

Čehoslovaška in Rusija.

Vedno bolj se množijo glasovi, da bo Čehoslovaška priznala rusko sovjetsko republiko. Dosljej se je temu stalno upirala.

DNEVNE VESTI.**»MLADIKA«.**

Po dolgem presledku bodo naši »Mladikarji« spet nastopili. V nedeljo ob 4. uri popoldne in na pusti turek zvečer ob osmih in pol vas vabijo v Marzinijevo dvorano, da se boste — nasmejali. Igrali bodo burko v treh dejanjih »DAVEK NA SAMCE« in pa prelep pevski prizor »SNUBAČI«. Uglasbil ga je Vinko Vodopivec. Cene so nizke kot po navadi. Nedeljska popoldanska predstava je prav pripravna za okoličane. — Privoščite si dve urici vžitka in pridite v »Mladiko«!

Žalostno stanje odpuščenih pismonoš.

G. Mihael Boltar, bivši in sedaj odpuščen pismonoša, nam piše v kako žalostnem položaju se nahajajo odpuščen pismonoše. Ker niso v izkazu državnih nameščencev, nimajo pravice niti do odpravnine, še manj do pokojnine. Pomisliti je treba, da so odpuščen pismonoše po večini družinski očetje.

Smrt.

Pretekli turek opoldne je umrl v goriški bolnišnici Joško Kogoj iz gornjega Lokovca. Imel je vnetje slepiča. Rajni je bil dober in vzoren mladenič. Bil je že več časa v Gorici kot krojaški pomočnik. Njegov pogreb je pokazal, kako radi so ga imeli znanci in prijatelji. N. p. v m.!

Pozor, društva!

Opozarjamo naša prosvetna društva po deželi da brž pošljejo na P. Z. v Gorico partituro tistih iger, ki jih nameravajo letos vpriporiti. Treba je namreč poskrbeti za italijanski prevod.

Potni listi.

K prošnjam za pčni list morate odslej prilagati 3 slike. Glave ne smejo biti pokrite ne s klobukom in ne z ruto.

Čuvaj se senjske rokel!**Zgodovinska povest.**

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, poslovenil F. Š. Cvetkov.

»Ustavi se, Capogrosso!« Poročnik je obstal prestrašivši se, a iz šume je prišel človek — Cipriano Guido.

»Vi—i—i, ujec,« je izustil poročnik.

»Jaz, kukavica! Govoril si s škofom. Pri Paskvaligu v Omišlju je bil. Kaj so sklenili? Govoril!«

»Smrt Uskokom. Zdaj je konec šali. Rabata pojde res nad Senj. Huda jim prede.«

»Vprašam te, kaj so sklenili?«

»Od vseh strani zajeti Senjane. Na morju zapre Paskvaligo Senj z brodovjem, na kopnem Rabata z vojsko. Ob turški meji namesti bosenski paša tudi vojsko. In potem davi, sekaj, pustoši. To vam je prava mreža. Najbolj se veselo Orli-

Na Kitajskem.

Na Kitajskem se zadeva zmeraj bolj plete. Južne kitajske armade, polne boljševiškega duha, so pogonale v beg čete šangajskega poveljnika Suna. Kantonske čete se bližajo Šangaju. Angleži in inozemci, ki imajo komaj kakih 10.000 vojakov, še ne vedo, kaj bi. Vrhutega je izbruhnil v Šangaju še štrajk. Noben Kitajec noče več delati. Zahtevajo, da angleška posadka odide iz mesta. Če se bodo pa Angleži s silo ustavljali, bodo tudi severne armade potegnile z južnimi. Vse pa kaže na to, da stoji za Kitajci proti evropskim velesilam tudi Japonska. Prav bi bilo, da bi se tudi na Kitajskem že jenjalo nečloveško izkoriščanje Kitajcev od evropskih velesil. Enaka pravica veljaj povsod!

Ta teden bo izšel!

Še ta teden bo izšla februarška številka »Našega Čolnič«. Vsebinska bo še bolj raznovrstna kot v prvi številki: Zvodnik; Izseljenci pojo; Pomenki; Bršljan; Študent Vajda, Valči in vila; O glasbenem življenju v Altenrodi; Leta Gospodovega; Tine in Tinka; V jutranjem solncu; Zanimivosti; Domače šege; Pisma uredniku; Meh za smeh; Predpustne; Naši ljudje; Organizacija; Uganké. — Kdor ni vrnil prve številke, se smatra kot naročnik. Fantje in dekleta po družtvih, le brž na delo za naš lep »Čolnič«!

Star časnikar.

Iz uredništva »Eдинosti« se je v nedeljo poslavljaj g. Makso Cotič, ki je sodeloval pri listu 37 let. Vsekakor lepó število let! List, katere mu je stari časnikar žrtvoval svoja najlepša leta, mora biti možu hvaležen.

Nečejo ubogati.

Gen. tajnik fašistske stranke je pozval vse tiste poslance, ki so bili iz stranke izbacjeni, naj odložijo svojo poslansko čast. Dosljej sta storila to le dva. Drugi pa nečejo o tem nič slišati.

Odpošiljanje pisem.

Ko odpošiljate pisma, napišite na nenaslovni strani svoj natančen naslov. To je potrebno radi tega, ker lahko poštna uprava pismo zavrže, če ni naslova, kakor je odredilo poštno ravnateljstvo. Če pa napišete na nasprotni strani svoj natančen naslov, vam poštna uprava pismo vrne, četudi ne bi bil naslov na pravi strani pravilen.

Okoli Atlantika.

Znani italijanski letalec De Pine do se je lotil v nedeljo velikega podjetja. Z aeroplanom bo letel okoli in okoli atlantskega oceana.

čeve glave, a tudi za kneza Poseda riča ne dam mnogo. Barke jim sežejo, beneške podanike izdajo, a svobodne ljudi premestijo v Otočac. To je nekako vse, ujec.«

»A dalje, dalje?«

»Dalje?« — Hm! Ko se vse to izvriši, dobi Rabata 5000 cekinov.«

»Pokončaj ga Bog!« je planil redovnik, »a kdaj krene vojska v Senj?«

»Kdaj?« je ponovil poročnik in pogledal redovnika izpod oces, »hm, čez tri, štiri tedne!«

»Čez osem dni me počakaj na tem mestu!« je zapovedal Cipriano in mu dal možnjo, toda zapomni si: uskoški nož ali beneška vešalala! in se je skrivil v šumi.

»E, vidiš Antonio!« je mrmral poročnik, idoč po stopnicah, živketaje s polno možnjo; »ti si več sreče izkusil nego zaslužil! Vsi ti verujejo, a ti — ti nikomur na svetu — niti Bogu, niti svetnikom razun svetemu Antonu padovanškemu, baš mi je dobro došla ta

Čebelarji!

Ali ste že videli letošnji »Gospodarski list«? Ali ste čitali njegove poučne in obenem zanimive članke o čebelarstvu? Take članke bo prinašal list celo leto, zato se takoj naročite nanj in pošljite 12 lir na upravo »Gospodarskega lista«: Gorica, Corso Verdi 37.

Brezposelnost.

V soboto so imeli ognjegasci iz podgorske tkalnice velik maškeraadni ples v Ločniku. Vse je drlo k temu norenju. Plesni odbor je imel 5000 lir čistega dobička. — V Podgori je danes okrog 600 brezposelnih. Sklepajte!

Slaba razvada.

Po precej krajih je vdomačena razvada, da je treba po pogrebu v gostilno pit in v vinu žalost vtopiti. Dosti je pogrebcev, ki jim je rajni v trugi prav malo mar, pač pa pogrebščina, ki jo mora plačati ali vdova ali mož ali kak sorodnik. Lirice, ki jih je povsod prav po malem, morajo biti za tako razvado, kjer se razvije še kak prepir ali prerakanje. Prav res, čudno izkazanje žalosti. Na vse strani bo prav, če bi se takih hrupnih pivskih pogrebščin odvadili. Tuji bi imeli lepše mnenje o nas in pa v možnjiku bi lire ostale. — Te prav potrebne in umestne misli nam pošilja nekdo z dežele, ki take reči opazuje.

Vodstvo goriškega fašja.

Te dni je zopet obiskal Gorico fašistsovski komisar poslanec Barduzzi. Namignil je, da bo še tekom tega tedna imenovano novo fašistsovsko vodstvo za goriško pokrajino. Upajmo, da ne bo vodstvo sestavljeno iz ljudi, ki so se proslavili zgolj z gonjo proti nedolžnim Slovincem, marveč iz oseb, ki so pokazale, da imajo bolj trezne možgane.

List za obrtnike.

Zavod za pospeševanje obrti nam sporoča, da bo z marcem pričel izhajati mesečnik, ki se bo bavil z vprašanji male obrti. List se lahko naroča pri omenjenem zavodu v ulici Morelli 37. — Obenem nam javlja tudi, da je ministrstvo za narodno gospodarstvo raztegnilo področje imenovanega zavoda na celo goriško pokrajino.

»Naš Čolnič«.

Uprava »Našega Čolnič« sporoča, da kdor ne plača do marca naročnine, se mu tretja številka lista ne pošlje več! Zato naj vsak brž plača tistih 10 lir na upravo via Mameli 5.

Potres v Jugoslaviji.

O zadnjem potresu v Jugoslaviji so zlasti tuji listi pisali več kot je bilo v resnici. Po uradnem poročilu je le 5 milijonov dinarjev škoda. Mrtva sta dva, ranjenih pa kakih 5 oseb.

mošnja. Krčmarica Pepina je lepa glavica, a srce ji precej zadrhti ko zazvone cekini. Ti sveti novci mi morajo donesti blagoslova v Pepinini — krčmi. Hvala, dragi ujec!«

Dan je ginil vedno bolj. Žarka rdečica se je razprostirala po sijajnem morju, žarka večerna zarja na nebu za Učko goro, ki se je odbijala v vijolčasti barvi od žarečega zanebja. Kakor črne pošasti sta se vzdigovala iz kristalnega zaliva otoka Cres in Krk, ob morski obali se je razprostirala siva, kamenita Reka, opasana z zidom in stolpi, a pred Reko so se zibale na morski gladini bela jadra ladjic kakor beli golobi. Od trsatskega samostana se je čul večerni zvon na okolo je zelenel rožmarin, bujna lavorika in sicer sredi zime. Na vrhu trsatskega hriba je stal bled dominikanec Guido s prekrižanima rokama zaglobljen v ta divni sijajni prizor. V temnih očeh mu je plamtela zarja zahajajočega solnca, na bledem licu mu je trepetala večerna zarja. Na

Liktorsko posojilo.

Mussolini je izdal posebno poročilo, ki navaja tista mesta, ki so dala preko dveh milijonov za liktorsko posojilo. Največ je dal Rim: 370 milijonov in pol. Trst je dopisal 35 milijonov in nekaj čez. V Gorici so pa zbrali 5 milijonov in tričetrt.

Shranjujte knjigel

Slovinci smo narod, ki silno dosti bere. Seveda se še dobijo po naših vaseh ljudje, ki porečejo: »A, kaj se bom naročil na »Stražo« ali Mohorjeve bukve. Samo stane me, bukve so za ljudi, ki imajo čas.« Takim, milo povedano, butcem, je skoraj nemogoče vbiti v glavo, kako je danes tisk potreben tudi za priprostega človeka.

Omembe je pa nekaj drugega vredno. Vzemimo primer: V družino pridejo toliko zaželjene Mohorjeve bukve. Družina jih prebira, otroci listajo po njih. Vse so že prebrane. Pa stopi takole o veliki noči v marsikako hišo in pobara: »No, kam ste pa dali bukve?« V zadregi bodo z odgovorom. Kolendar je ležal kar tam na mizi, pa je prišel Janezek in začel čekati po njem, nazadnje ga je zavlekel za hišo in ga tam na smrt obsodil. Za kakšno rabo pa še služijo knjige v marsikateri hiši, tudi veste. Ali pa: »Stražo« prinese pismonoša. Gospodar jo v naglici pregleda, ker nima ravno časa, da bi celo prebral in vidi v njej važen gospodarski ali poučni članek. Misli si: »Bom drevi ali v nedeljo prebral.« Pride čas in hoče vzeti list v roke, ga — ni. Tinka je zavila kaj vanj. Tako vidite je: v hišo pride dosti branja in knjig, pa jih nikjer ne vidiš.

Na Češkem dobiš skoraj v sleherni kmečki hiši majhno domačo knjižnico. In kako lahko bi jo imeli tudi po naših hišah! Vsako leto, ko so Mohorjeve bukve prebrane, naj jih gospodar lepó shrani in čez par let bo v hiši zbirka lepih knjig. Saj dobre knjige nikoli ne prebereš; še zmeraj, tudi čez 10 let, lahko v njej še kaj pogledaš. Ravnotako je s »Čolničem«. Umni gospodar bo tudi »Stražo« vsaj za pol leta nazaj shranjeval. Zatorej nikarte ne zametujte knjig in časopisov, marveč jih lepo shranjujte, da se bodo vaši otroci zgedovali in po vašem zgedu tudi sami naročali in segali po tiskani besedi v izobrazbo srca in duha!

**»Goriška Straža«
v vsako hišo!**

enkrat je vzdignil glavo in se ozrl. Od samostana je šel počasi s povešeno glavo — senjski škof.

Dominikanec je zastavil škofu pot. Ko se je Mark Anton vzdramil, je dvignil glavo.

»Mir božji s teboj!« ga je pozdravil redovnik.

»In vsi angeli s teboj!« je odzdravil škof. »Kdo si?«

»Božji, kakor vidiš, Mark Anton!«

»Ti me poznaš? Jaz se te ne spominjam. Italijan si,«

»Ti da me ne poznaš? Sešli spominjaš, ko je neke nedelje v cerkvi »Ara Coeli« v Rimu propovedoval neki dominikanec o Makabejih krščanstva. Se li spominjaš, Marko Anton, ko si nekega petka srečal na »Foru« bledega dominikanca v verigah, katerega so sluge »svetega urada« na zahtevo beneškega poslanca Ivana Moceniga vlekli v temnico? Se li spominjaš?«

(Dalje prih.)

Ponikve na Krasu.

Pri nas se čudne reči gode. Nekatera dekleta so žalostna, ker bo kmalu pusta konec. Ne bo več prilike, da bi tako lahko ženine lovile. Zgodi se celo, da nekatere mladenke prihajajo domov s plesov, ko sonce že močno sije. Starši, kaj pravite na to?

* * *

Pret. torek dne 15. t. m. smo imeli pri nas redek dogodek. In sicer kar dve poroki h kratu. Ker so bili vsi novoporočenci vneti in dobri člani naše »Čitalnice« ter celo odborniki, je prav, da tudi »Straža« pove svoje.

Kenda Polde, bivši predsednik, se je poročil z odbornico Carli Francko, Kobal Lucijan pa s Hvala Justino. — Društvo je v znak hvaležnosti agilnim članom in odbornikom s novoporočencem priredilo lep društven poslovljni večer v nedeljo pred poroko, kateri je pokazal, da se člani zavedajo truda in požrtvovalnosti, ki so ga za društvo imeli novoporočenci. Novina paroma pa, ki začenjata novo dobo življenja, želimo blagoslovljenih dni sreče in zadovoljnosti! Bog živi!
Član društva.

Plužnje pri Otaležu.

Kaj je novega pri nas? Dobro se nam godi! Tako sklepamo iz razposajenih veselih na čast bogu Kurentu, ki jih prirejamo kakor za stavo. V kratkem razdobju je ena sama oseba priredila v naši vasi kar 2 plesa, češ, da jezi s tem našega g. župnika. Tudi v sosednjem Lazcu menda pridno plešejo. Ples, pijančevanje, to je naše razvedrilo in naša zabava! Pa poreče kdo: »Malo se človek pač lahko pozabava, zlasti zdaj v predpustu.« Priznavam, res je, toda vprašam vas: kaj res nimamo boljše zabave kot je ples ob škripanju harmonike? Saj imamo v Otaležu izobraževalno društvo. Kaj ne bi mogli napraviti kakšne dramatične predstave ali kakšne podobne prireditve? Fantje, dekleta in vsi dobromisleči zbudimo se vendar iz dremavice!
I. —

Čadrg.

Kakor razvidim iz časopisov se o naši vasi zadnje čase veliko piše. Dopisnik v Straži od 11. februarja ni popolnoma točen. Nikar naj ne misli, da se mu starohišniki umaknejo s svojih starih lastnin. Teh ne bo niti likvidacijski komisar delil, ker že imajo lastnike. Novohišniki so mislili, da bo samo njih obveljala. Advokate in druge brezpotrebne stroške si le sami naprtijo, kar je največ njih krivda.

Na dopis v »Novicah« od 12. februarja št. 7 pa odgovarjamo sledeče: Vodovod je zasebna lastnina nekaterih posestnikov. Drugi nimajo niti pravice do njega, a jim je nihče ne krati. Ob gradnji vodovoda so se nekateri izjavili, da imajo že dovolj vode po vodnjakih. Pa kakor se vidi se vsak le rajši obregne ob drugega z jezikom. Delili bi vsi enako, prispevati pa nečejo, češ naj drugi, saj jaz ne potrebujem. Čeravno vedo, da je prav.
Več občinarjev.

Dne 16. t. m. je po dolgi in mučni bolezni previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal, 27 letni mladenič Ivan Janež iz Čadrga št. 1. Da je bil pokojni vsem poznanim priljubljen, je izpričal pogreb, ki se je vršil 18. t. m. ob velikem številu sorodnikov, prijateljev in znancev.

Rajniki je bil tudi vnet in požrtvovalen član tukajšnjega še mladega izobraževalnega društva, katero ga je tudi z ljubeznijo spremilo na zadnji njegovi poti, k večnemu počitku. Dragi družtvenik, naj Ti bo lahka zemljica. Žaljuoč družini naše iskreno sožalje.

Črni vrh.

Kmetijska potovalna šola je otvorila 10. februarja 80 urni tečaj. Predavatelji se bodo ozirali — kakor je bilo povedano pri otvoritvi — zlasti na one panoge kmetijstva, ki se goje pri nas. Tečaj je torej ugodna prilika za vse, ki streme po napredku v gospodarstvu in kmetijstvu. Res je, da se izboljšanje ne da doseči tekem enega polletja, toda to ne sme nikogar zadrževati, da se za tečaj ne bi zanimal. Postopno in stanovitno delo po dobljenih navodilih more in mora tekom let roditi lepe sadove. Kakor kmetije ne vniči neprevidnost enega samega leta, marveč večletna lahkomišelnost in brezpotrebno zapravljanje, tako se tudi napredek ne doseže v enem samem letu. Treba je tud zato vztrajnosti!

Listnica Kmečke-delavske zveze in Političnega društva »Edinosti« v Gorici.

1. Rehar I., Lože: Za Vas je bil pripravljen dne 28. I. 1927. ugoden pokojninski načrt. Načrt je bil izročen likvidacijskemu odboru v nadaljnje reševanje.

2. Rojc Franc, Zalošče št. 3: Končno se nam je posrečilo spraviti Vašo pokojninsko prošnjo v pravi len potek. Bila je pomota med Vami in nekim drugim Rojcem letnika 1897, dočim ste Vi letnika 1883. Pokojninska komisija je že započela reševati Vašo prošnjo.

3. Žbogar Leopold, Št. Peter pri Gorici: Z odlokom št. 51422 dne 19. okt. 1926 Vam je bila ponovno priznana pokojnina 5 skupine in sicer letnih lir 1566 od 1. X. 1925 do 30. IX. 1928. Plačilni oddelek Vam je tudi že nakazal plačilo dne 10. XI. 1926. Če niste še prejeli denarja, bo treba podrezati pri zakladnem nadzorništvu v Vidmu.

4. Sever Peter, Rihemberg s Vrh 279: Vam je bila odbita pokojnina z odlokom dne 11. decembra 1926, ker niste dokazali, da je Vašo bolezzen povzročila vojna služba. Po prejemu negativnega odloka lahko vložite rekurz tekom 90 dni na Corte dei Conti.

5. Bavcon Ivan, Miren 193: Vi ste prejeli začasno podporo. Podpora so Vam ustavili, ker niste bili poškodovani zaradi vojne službe. Vaša prošnja se nahaja sedaj pri pokojninskem uradu, ki rešuje pokojninske prošnje civilnih invalidov. Posredovali smo tudi pri omejenem uradu. Če imate opravilo v Gorici, zglasite se tudi v tajništvu.

6. Gorjanc Andrej, Ložice 110: Vaša prošnja bo najbrže ugodno rešena.

7. Faganel Franc, Vrtojba 4/88: Ko imate opravilo v Gorici, zglasite se tudi v tajništvu.

8. Lavrenčič Matija, Vrhpolje 110: Za Vas leži ugoden pokojninski načrt pri likvidacijskem odboru. Upati je, da bo prošnja v kratkem rešena.

9. Sever Marija, Rihemberg s Vrh: Ko imate opravilo v Gorici, zglasite se tudi v tajništvu.

10. Knez Pavla, Šmarje št. 218: Vaša prošnja je v teku. Manjkajo še nekateri dokumenti, ki jih je pokojninska komisija zahtevala od županstva v Števerjanu.

11. Mačus Lojza, Št. Florjan 150: Vaša prošnja se nahaja v pregledu. Manjkajo pa še nekateri dokumenti, ki jih je zahtevala pokojninska komisija od županstva že 30. XI. 1925 12. 2. 1926. 31. VIII. 1926 in 22. XII. 1926. Naprosite županstvo, da čimprej odpošlje zahtevane dokumente.

12. Harej Marija vd. Birska, Rihemberg. Pojdite v soboto na pošto v Rihembergu. Tržaško zakladno nadzorništvo Vam je nakazalo lir 2632. Tajništvo.

Listnica uredništva.

K. J., Volče s Sela: Vaš dopis se nam zdi strogo osebni in je preddolg. Če ga bi priobčili, bi vzbudili sam šunder. Pišite manj osebno. Pozdrav!

L. I., Prapetno 135: Garancije za izseljence ne da noben urad. Brez popolnega znanja italijanščine seveda ne sprejmejo nikogar v službo. Bolj natančno poizveste lahko na prefekturi ali pri kvesturi.

Darovi.

G. Rejec Leopold iz Čepovana št. 80 daruje za Slov. sirotišče 5 lir, ker je dobil pravdo proti g. Francu Plesničarju iz Čepovana. Denar hrani uprava.

MOTIŠ SE,

ako misliš da so »Pekate« drage, ker je cena nekoliko višja, ne — ako vpoštevaš redilnost »Pekate« in pa dejstvo, da jih manj potrebuješ, ker se zelo nakuhajo, moraš priti do zaključka, da so najcenejše. Zanesljivo prave v ½ kg originalnih zavojih.

RAZGLAS.

Razpisujejo se mizarska dela pri župnišču v Črnem vrhu. Ponudbe je vložiti na podlagi predloženih načrtov do 15. marca t. l.; načrti so na vpogled pri župnem uradu v Črnem vrhu.

Črni vrh, dne 14. II. 1927.

Stavbni odbor za upravo župnišča v Črnem vrhu.

Prilika! — Na prodaj je blagajna »Registro National Cassa« pri Wehrle & sin — Gorica, Corso Verdi št. 30.

Lepo posestvo: 13 hektarov njiv, vinogradov, sadonosnika, travnikov, gozda in pašnikov; hiša z gospodarskim poslopjem. Posestvo, katero leži 1 uro oddaljeno od Gorice blizu državne ceste, se odda v najem ali prodaja najboljšemu ponudniku. Pismene ponudbe na upravo »Goriške Straže« do 5. marca pod: »Posestvo«.

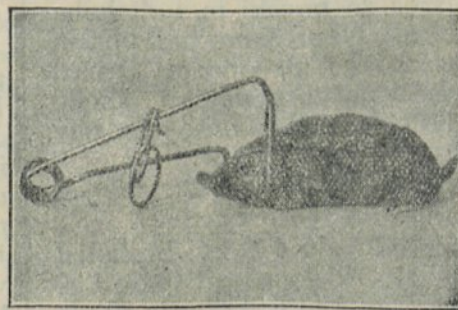
Na prodaj je krasno posestvo obstoječe iz gospodarskega poslopja, hiše, hleva, kozolca, svinjaka, 2 gozdov, njive, senožeti itd. Celoposlopje je novo, leži zraven cerkve in je pripravno za vsako obrt. Redi se lahko 6 glav živine. Proda se z vsem inventarjem ali tudi brez. Cenj. ponudbe na: Bizjak Jožef, Otalež 189, p. Cerkno.

Plačam najvišje cene za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, veveric, jazbecov in **krto v.**

Delavnica za strojenje in barvanje

WALTER WINDSPACH - Gorica, Via Carducci 6

Na željo daja pojasnila in preskrbuje pasti.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Kegenhart & Haymann, vsakovrstna blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.
Blago solidno! Cene zmerne!

Proda se na javni dražbi v pondeljek, dne 7. marca 1927. ob 9. uri dopoldne v Ajdovščini na sodišču posestvo, obstoječe iz hiše števil. 64 v Ajdovščini z gospodarskimi poslopji in druge hiše v Ajdovščini 76, to je stavbeni parceli 152-1 in 89-1 d. o. Ajdovščina ter gozd parcela 1047-2 d. o. Lokavec in travnik parcela 668 d. o. Ustje. Hiša stoji na glavnem trgu v Ajdovščini ter je pripravna za gostilno in mesnico, kateri obrti se v njej izvršuje ta. Cenilna vrednost obeh hiš znaša L 151200.— gozda L 3100.—, travnika L 35900.—, najmanjši posedek za hiše L 75600.—, za gozd L 2060.—, za travnik L 23930.—.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri kr. Preturi v Ajdovščini. Pojasnila daje tudi odvetniška pisarna dr. Fornazariča v Ajdovščini.

Trte cepljene, kraški refošk, briska glera, grganja, klarnc, ko stanj pitan, drugo sadno drevje in divje bilje prodaja Rudolf Tavčar, Ivanjigrad (Castelgiovanni), p. Comeno.

Novi gramofoni, prenosljivi, v obliki kovčka, velika izbira. Plošče vseh vrst poskočnih popevk: Valencia, Creola, Sevilla itd. Igle in druge potrebščine. Knjigarna E. Wokulat & C.o., Gorica, Corso V. E. III. s 4. tel. 3-47.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem se preselila s svojo trgovino z mrtvaškimi predmeti iz Raštela v **NUNSKO ULICO št. 10.** Trgovino sem izpopolnila z vsakovrstnimi predmeti. Cena rakev za odrasle je od 70 lir naprej.

Pavsič Terezija, Nunska ulica 10.

Perje za postelje iz Češkega po ceni za kilogram: belo, izpuljeno L. 25, boljše vrste L. 32, mehke vrste L. 40, 48, 55, najfinejše L. 65 in 75, pernica L. 115. Pošiljatev točna in prosta carine. Vzorci brezplačno. Blago, ki ne ugaja, se lahko vrne ali zamenja. — **Benedikt Sachesl, Lobes št. 9** presso Pilsen (Boemia).

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE
ROBERT BERKA

Gorica, sedaj Corso Verdi 36.

Laboratorij otvoren že leta 1918. Sprejema od 9. do 12. in od 2. do 6., ob nedeljah in praznikih od 9.—12.